

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 4. kesäkuuta 2018
(OR. en)

9719/18

JAI 586
CATS 40
CT 108
COPEN 182
ENFOPOL 300

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 4. kesäkuuta 2018

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 9118/18

Asia: Terrorismin uhrit
– Neuvoston päätelmät (4. kesäkuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) istunnossaan 4. kesäkuuta 2018 hyväksymät päätelmät terrorismin uhreista.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT TERRORISMIN UHREISTA

Neuvosto

VAHVISTAA, että terrorismi on yksi vakavimmista loukkauksista SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettuja, Euroopan unionin perustana olevia arvoja kohtaan, joita ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, tasa-arvo, yhteisvastuu, ihmisoikeudet ja perusvapaudet.

TOTEAA, että terrori-iskujen tarkoituksena on aiheuttaa vakavaa haittaa jollekin maalle tai kansainväliselle järjestölle, ja ne ovat hyökkäys demokratiaa, oikeusvaltiota ja elämäntapaamme kohtaan. Näin ollen terrorismin uhrit ovat unionin perusperiaatteisiin vakavimmalla tavalla vaikuttavien iskujen kohteita. Demokraattisten yhteiskuntien yleensäkin ja erityisesti EU:n jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden tarpeisiin vastataan kokonaisvaltaisesti, muun muassa toteuttamalla suojele-, tuki- ja avustustoimenpiteitä¹.

KATSOO, että nykyisellä terrorismi-ilmiöllä on usein kansainvälinen ulottuvuus niiden tekijöiden ja uhrien suhteen ottaen huomioon iskujen ovat massiivisuus ja summittaisuus. Sen vuoksi on direktiivin 2017/541/EU 26 artiklan mukaisesti korostettava tarvetta toteuttaa asianmukaisia ja koordinoituja toimia uhrien hyväksi riippumatta heidän asuinpaikastaan EU:ssa.

KOROSTAA, että vuonna 2005 laaditussa Euroopan unionin terrorisminvastaisessa strategiassa², jota tarkistettiin vuonna 2014, tunnustetaan, että solidaarisuus, avunanto ja korvausten maksaminen terrorismin uhreille ja heidän perheilleen kuuluvat olennaisina osina terrorismin vastatoimiin kansallisella ja Euroopan tasolla.

¹ Terrorismin torjunnasta annetun direktiivin 2017/541/EU johdanto-osan kappaleiden 27–29 ja 2 artiklan pohjalta.

² Asiak. 14469/4/05.

TOISTAA, että direktiivissä 2012/29/EU³, joka koskee kaikkien rikosten kaikkia uhreja, tunnustetaan, että terrorismin uhrit tarvitsevat heihin kohdistuneen rikoksen, jonka perimmäisenä tarkoituksena on ollut yhteiskunnan vahingoittaminen, erityisestä luonteesta johtuen erityistä huomiota, tukea ja suojelua. Siinä myös kehoitetaan jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota terrorismin uhrien ja heidän perheidensä tarpeisiin ja pyrkimään suojelemaan heidän ihmisarvoaan.

KOROSTAA, että terrorismin torjumisesta annetussa direktiivissä 2017/541/EU⁴ on erityisiä säännöksiä, jotka koskevat terrorismin uhreja ja vastaavat välittömämmin terrorismin uhrien erityisiin tarpeisiin, joita ovat emotionaalinen ja psykologinen tuki heti terrori-iskun jälkeen ja niin pitkään kuin tarvitaan, lääketieteellinen hoito ja tuki tietojen saamiseksi kaikista oikeudellisista, käytännöllisistä tai taloudellisista asioista.

TOTEAA, että direktiivissä tunnustetaan oikeus saada tietoja ja apua sen jäsenvaltion, jossa terrori-isku tehtiin, kansallisen lainsäädännön mukaisesti saatavilla olevan korvauksen hakemiseksi rikoksen uhreille rajatylittävissä tilanteissa maksettavia korvauksia koskevan direktiivin 2004/80/EY⁵ mukaisesti.

PAINOTTAA tarvetta edistää tätä asiaa koskevaa yhteistyötä jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten välillä, jotta taattaisiin se, että uhrit saavat tarvittavat tiedot, ja helpotettaisiin sitä, poistamalla mahdolliset hallinnolliset ja oikeudelliset rasitteet ja välttämällä tarpeettomia viivästyksiä, jotta he voivat vaatia oikeuksiaan.

PALAUTTAA MIELEEN, että Eurooppa-neuvosto korostaa 22.–23. kesäkuuta 2017 antamissaan päätelmissä terroritekojen uhreille annettavan tuen merkitystä.

³ Direktiivi 2012/29/EU, annettu 25. lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta.

⁴ Direktiivi 2017/541/EU, annettu 15. maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta.

⁵ Neuvoston direktiivi 2004/80/EY, annettu 29. huhtikuuta 2004, rikoksen uhreille maksettavista korvauksista.

SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI neuvoston päätelmiin uhrien oikeuksien eurooppalaisen verkoston perustamisesta⁶.

ON TYYTYVÄINEN komission raporttiin korkean tason asiantuntijakokouksesta, jossa käsiteltiin uhrien oikeuksia ja joka pidettiin Brysselissä 29. tammikuuta 2018.

VAHVISTAA, että on ehdottoman tarpeen, että unioni on jatkuvasti sitoutunut puolustamaan uhrien oikeuksia ylipäänsä.

KOROSTAA kansalaisyhteiskunnan ja uhreja edustavien järjestöjen välttämätöntä panosta tuen antamisessa terrorismin uhreille.

PANEE MERKILLE Euroopan neuvoston vuonna 2005 antamat ohjeet (joita on tarkistettu vuonna 2017) terrorismin uhreille annettavan tuen, tietojen ja korvausten parantamisesta.

MUISTUTTAA Yhdistyneiden kansakuntien maailmanlaajuisesta terrorisminvastaisesta strategiasta⁷, jossa korostetaan tarvetta terrorismin uhrien oikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi.

PALAUTTAA MIELEEN myös 12. joulukuuta 2016 kansainvälisestä oikeudellisesta avusta terrorismin yhteydessä annetun Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2322.

VAHVISTAA syvän solidaarisuutensa terrorismin uhreille ja heidän perheilleen ja KOROSTAA, että on tärkeää avustaa terrorismin uhreja ja antaa heille ja heidän perheilleen tukea selvitä menetyksestään ja surustaan.

⁶ Asiak. 8960/16.

⁷ Päätöslauselma 60/288, annettu 8. syyskuuta 2006, Yhdistyneiden kansakuntien maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian hyväksymisestä.

JÄSENVALTIOITA KEHOTETAAN

SAATTAMAAN tosiasiallisesti ja tarpeen mukaan OSAKSI KANSALLISTA

LAINSÄÄDÄNTÖÄ direktiivin 2017/541/EU säännökset terrorismin uhrien suojelusta, tuesta ja uhrien oikeuksista ottaen huomioon tämän ihmisryhmän erityispiirteet ja -tarpeet.

SAATTAMAAN tosiasiallisesti OSAKSI KANSALLISTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ kaikkien rikosten kaikkiin uhreihin, myös terrorismin uhreihin, sovellettavan direktiivin 2012/29/EU säännökset ja VARMISTAMAAN tarpeen mukaan niiden soveltaminen käytännössä; kyseinen direktiivi muodostaa yhdessä direktiivin 2017/547/EU kanssa vahvan kehyksen terrorismin uhrien oikeuksille.

NIMITTÄMÄÄN kansallisen yhteyspisteen, joka on vastuussa tietojen antamisesta uhreille tarjolla olevasta tuesta, avusta, suojelusta ja korvausjärjestelmästä, jotta helpotetaan tietojen nopeaa vaihtamista ja avunantoa terrori-iskun sattuessa.

KANNUSTAMAAN yhteistyötä ja synergioita nykyisten EU-rakenteiden, kuten uhrien oikeuksien eurooppalaisen verkoston, Euroopan oikeudellisen verkoston (EJN), Eurojustin ja EU:n poliisi- ja kriisinhallintaverkostojen kanssa.

VAIHTAMAAN terrorismin uhrien auttamista ja tukemista koskevia kokemuksia ja hyviä käytäntöjä ja arvioimaan yhdessä komission kanssa mahdollisuutta julkaista opas parhaista käytännöistä terrori-iskun sattuessa jossain jäsenvaltiossa, jotta autettaisiin uhrien tukemisesta ja avustamisesta vastuussa olevien viranomaisten välistä koordinointia ja nopeaa tietojenvaihtoa.

KOMISSIOTA PYYDETÄÄN

TUKEMAAN terrorismin uhrien koordinointikeskuksen perustamista; se toimisi keskuksena, johon koottaisiin tarvittava asiantuntemus kaikista terrorismin uhreihin liittyvistä seikoista ja joka avustaisi jäsenvaltioita antamalla ohjeet parhaista käytännöistä ja siitä, miten on toimittava terrori-iskun sattuessa ja miten valmistautua terrori-iskun mahdollisuuteen.

TUKEMAAN jäsenvaltioita kokemusten ja parhaiden käytäntöjen vaihdossa ja edistämään erityisiä koulutustoimia, joita suunnataan ammattilaisille, jotka tarjoavat tukea ja apua uhreille.